

PAUza

Akademicka

Rok VIII

Tygodnik Polskiej Akademii Umiejętności

Nr 346

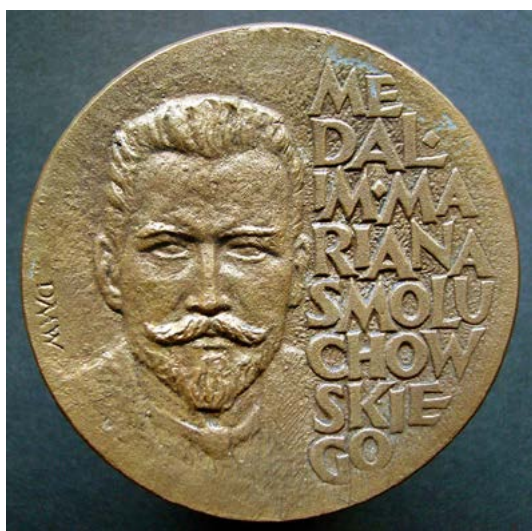
Kraków, 23 czerwca 2016

pauza.krakow.pl

pau.krakow.pl

2017 – Rokiem Mariana Smoluchowskiego, *please...*

W 2017 roku mija 100. rocznica śmierci najwybitniejszego polskiego fizyka, człowieka, którego pomysły i rezultaty w dziedzinie atomistycznej teorii materii, ruchów Browna czy szerzej fizyki statystycznej wyniosły Go na równy piedestał z Albertem Einsteinem. Jest powszechnie uznawaną tezą, że wczesna śmierć pozbawiła Go Nagrody Nobla (którą za Jego przewidywania dostali inni, cieszący się zdrowiem trochę dłużej). Czy rzeczywiście powszechnie?

Medal Polskiego Towarzystwa Fizycznego, 1967

Właśnie niedawno Komisja Kultury i Środków Przekazu Sejmu RP odmówiła, *de facto*, uczynienia roku 2017 Rokiem Smoluchowskiego, wybierając następujące osobistości: Joseph Conrad Korzeniowski w 160. rocznicę urodzin, Tadeusz Kościuszko w 200. rocznicę śmierci, Józef Piłsudski (80. rocznica śmierci), Adam Chmielowski (101. rocznica śmierci) oraz Rzeka Wisła. O ile pozycja Kościuszki nie może budzić wątpliwości, to pozostałe propozycje świadczą o wiedzy i zapatrywaniach Komisji – szczególnie, że wzmiankowane rocznice są po prostu sztuczne. Nie negując bynajmniej zasług Marszałka, huczne obchodzenie 80. rocznicy śmierci wydaje się cokolwiek mało trafne, by nie wspomnieć o opóźnionej rocznicy św. Brata Alberta czy uhonorowaniu Rzeki Wisły.

Można tę decyzję Komisji Sejmu traktować z humorem, ale niezmiernie smutny jest fakt, że niekwestiono-

Marian Smoluchowski w czasach lwowskich

wanej światowej sławy polski uczyony jest stawiany poniżej Wisły. Świadczy to o ignorancji Komisji, ale też o pozycji nauk ścisłych wśród polskich parlamentarzystów dowolnej orientacji. Najwyraźniej fizycy i chemicy polscy mają znacznie mniejszy wpływ obecnie niż za czasów prezydenta Mościckiego.

Może nie jest za późno? Może uda się, zbiorowym wysiłkiem PAU i innych organizacji/osobistości wyrzucić wpływ na Komisję?

O Rok Smoluchowskiego wnosili: Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich, Polskie Towarzystwo Fizyczne, Komitet Fizyki i Prezydium PAN.

Najwyraźniej to szacowne grono zostało zlekceważone. Może tę decyzję da się odwrócić?

JAKUB ZAKRZEWSKI
Uniwersytet Jagielloński